

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdanje stane: za jeden mesec f. 2.60, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece f. 7.80, za pol leta f. 15.60, za vse leto f. 31.20. Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč., sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmetnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

Boj za slovensko šolo.

V sobotnem zjutranjem izdanju priobčili smo v glavnih potezah one nagibe, na katere se je oprlo c. k. namestništvo Tržaško, da utemelji svoj negativni odlok na prošnje slovenskih starišev Tržaških za osnovo vsaj jedne slovenske ljudske šole v mestu samem.

Že minole sobote smo rekli, da je to vprašanje postalo nam Tržaškim Slovincem pravi circulus vitiosus — kolobar, iz katerega ne najdemo izhoda. Letamo, hitamo in se potimo v tem koloboru, a na koncu nismo vedno na istem mestu. Ko je pred več nego desetimi leti nad 1000 slovenskih starišev ušlo prvo prošnje za osnutje jedne slovenske ljudske šole, tedaj pač niso mislili, da so nastopili pravi križev pot, kateremu ne bode ne konca ne kraja. Prva prošnja se je odbila iz zgolj formalnih razlogov, češ, da politično društvo „Edinost“ ni bilo kompetentno uročiti prošnje v imenu podpisanih starišev. Sedaj pa dobivamo na vse naše prošnje stereotipni odgovor, da po obstoječih šolskih zakonih in po statutu neposredno-državnega mesta Tržaškega ni možno prisiliti občine, da bi morala osnovati slovensko šolo za otroke mnogobrojnih svojih slovenskih občanov.

V prvo se naslanja odbijajoči odlok visokega c. k. namestništva na dejstvo, da mesto Tržaško sestavlja s okolico vred jedno samo in isto občino, da je smatrati tedaj tudi okoličanske šole kot občinske šole. In ker do okoličanskih — torej občinskih šol — n. pr. v Barkovljah, v Rojanu, na Vrđeli, v Škledju in v Katinari ni več nego 4 kilometre daljave od katere si bode točke v mestu Tržaškem, odpade tudi po šolskih postavah zahtevani pogoj, iz katerega bi se mogla izvajati dolžnost občine do ustanovitve slovenskih šol v mestu samem.

Ne prihaja nam na misel, da bi hoteli oporekati temu tolmachenju šolskega zakona. Toda naše skromno mnenje je to-le, da pri presojevanju tega vprašanja treba poštovati naše ekscipiozelne, izvenredne in posebne odnose. Poštovati treba, da je od posamičnih točk v mestu Tržaškem do občinskih šol v Barkovljah, na Vrđeli, v Škledju in na Katinari vendarle nad jedno uro hoda. Kako naj mestni otroci zabijajo v te šole ob nezmožni vročini poletni, ali pa grozni zimski burji?! In potem moramo naglašati, da je pač v navadi, da otroci z dežele zahajajo v mestne šole, to pa je nekaj čisto novega, da bi morali otroci iz mesta zahajati na deželo. Taka zahteva je krivična že zato, ker imajo šole na deželi povsem drug smoter in po takem tudi drugačno uredbo, nego pa mestne šole. Mi bi menili, da je državi, oziroma občini dolžnost, skrbeti za pouk pojedinih razredov državljanov z ozirom na njih specialne potrebe in koristi. Splošni šol-

ski zakoni so ustvarjeni seveda po enem in istem kopitu, ali modra uprava bi se morala ozirati tudi na zakone pravičnosti (Billigkeit), kjer so taki posebni odnosi kakor pri nas, na katere ni mislil zakonodajec. In ravno občina Tržaška se v bogati meri ozira na posebne odnose, seveda le tedaj, ko gre za korist italijanskega prebivalstva. Ali morda ni tako? Ali ni ustvarila občina za svoje italijanske otroke celo vrsto italijanskih vspešnic na istih okolišinskih šolah? Ali ne velja tisto določilo šolskega zakona o 4 kilometrih istotaka za italijanske otroke kakor za slovenske? Ali je morda iz Barkovlj v mesto daljša pot, kakor iz mesta v Barkovlje?

A pri tem je zelo važna okolnost, da je po okoliščini tržaški le neznatna peščica sres ital. otrok, dočim imamo v mestu slov. otrok veliko več nego jih zahteva zakon, kar opetovano pripisnava namestništvo samo v svojih nagibih. Isto oziri na pravičnost, koji so napotili mestno občino, da skrbi za peščico italijanskih otrok po tržaški okolici, isti oziri bi morali veljati tudi za veliko število slovenskih otrok, bivaajočih v mestu samem.

Občina seveda neče pripoznati tega načela tudi za slovenske otroke. A ona ne dela tako — to vemo dobro — iz spoštovanja do šolskih zakonov ali pa iz finančnih ozir, ampak jedino le iz političkih ozir. Občina bi hotela ohraniti za vsako ceno fikcijo o izključno italijanskem značaju mesta tržaškega, a to fikcijo je temeljito porušilo — in to je svitla točka v tej temni sliki — namestništvo samos utemeljevanjem svojega najnovejšega odloka ob tem vprašanju.

V prvo naglašava namestništvo opetovano, da je v mestu samem več kot dovoljno število slovenskih otrok, v drugo pa naglašava, da so v mestnem obseju že štiri slovenske šole: v Barkovljah, v Rojanu, na Vrđeli in Katinari. Ako poštujemo sedaj otroke, obiskujoče našo petrazrednico pri sv. Jakobu, ako poštujemo nadalje velikanško število slovenskih otrok, pohajajočih nemške in italijanske šole, moramo priti do zaključka, da imamo v Trstu na tisoče slovenskih otrok. Vsi ti otroci so menda šli — ali ne? — iz slovenskih starišev, katero dejstvo nam služi v podlago za naš dokaz, da je velik del mestnega prebivalstva slovenskega rodu!

Tu vidimo, da tisti namišljeni italijanski značaj mesta tržaškega izpuhti takoj v zrak, kakor hitro začnemo od katere koli strani premotrivati narodnostne razmere tržaške.

Finančnih ozir pa že celó ne pustimo veljati, kajti pri občini, ki ima tako velikanek budget, pač ne bi smelo igrati kako ulogo par tisočev goldinarjev, ko gre za kulturne interese velikega dela prebivalstva, koji del je važen činitelj v vsem javnem prometu in gospodarskem življenju mesta.

Obračajmo torej stvar kakor hočemo, pridemo vendar le do tega zaključka, da se

Slovincem Tržaškim godi velika krivica ob tem neurečnem šolskem vprašanju. Te krivice ne smemo trpeti. In ako je vlada uverjena, da res ne more priti do živega mestni občini, pa naj sama stori svojo dolžnost! Na to dolžnost je navezana tembolj, ko gre tu za kulturne interese onega življa, kojega ohranitev si mora želeti vlada sama v državnem in političkem interesu. Nas same vodi ob tem vprašanju le želja po naobrazbi in napredku — torej kulturni interes — vlada pa mora poštovati ob tem vprašanju tudi politički in državni interes.

Ta opomin do državnih činiteljev podajemo na pot utoku, ki odide te dni na Dunaj ob vprašanju slovenskih šol v mestu Tržaškem!

Politiške vesti.

Ovaduštvo. Kakor povsod, je tudi pri nas navada, da se abiturijenti raznih učilišč shajajo vsako leto ob počitnicah na tem ali onem kraju. To je gotovo hvalovredna navada, ker povzpečuje čut pobratimstva in prijateljstva med učenci se mladino, škoduje pa ne nikomur. Toda ljubljanski nemškutarski ovaduh — in ti nosijo sedaj posebno visoko svoje glave, kakaj? povedali smo že v članku večernega izdanja od minolega torka — porabili so tudi te nedolžne šode, da na podel način ovajajo ne le siromašne dijake, ampak tudi — slovenske „radikalce.“ Dve muhi torej na jeden udarec! Neki ovaduh poroča namreč v dunajске liste, da se bode letos vršil tak shod v Ljubljani le v ta namen, da se tudi med hrvatskim in slovenskim dijaštvom razširi jugoslovanska ideja ter pristavlja prav po načinu denuncijantov: „Ni treba posebno naglašati, kakovi politiki imajo pri teh shodih prvo besedo!“ — Mi se sicer prav nič ne plašimo tega nemškutarskega ovaduštva, ker nam ne treba skrivati pred nikomur, da je vsakega poštenega Slovence najiskrenejša želja ta, da se utrdi vezi med obema plemenoma jugoslovanskima; gnjusi pa se nam grda na kana teh ovaduhov, črniti in sumničiti posamične narodnjake slovenske, kakor da svabljejo isti mladino na pota, nevarna državi; ali z drugo besedo: da širijo veleizdajsko mišljenje. Mi vemo dobro, da bi v sedanjih dobi političke korupcije, ki je zavladala na Kranjskem, izvestni krogi radi zgradili visok zid med posamičnimi slovenskimi plemeni, kakor so uprav peklenko zlobnostjo zasejali medsebojni preprič med narodom slovenskim; ali zapomnijo naj si ovaduh, da čut bratovstva med narodom hrvatskim in slovenskim je naravna posledica sorodstva krvi, ne pa „hujkanja“ „radikalcev“, katerih med nami — niti ni. Da imamo med nami pravih in resničnih radikalcev, zvenelo bi vas drugače strune našega narodnega in političkega življenja, nego zvene v resnici. Tisto slovensko „radikalstvo“ izmi-

slili so si le ovaduh, da na njega račun ovajajo sleherni pojav zavednosti med narodom slovenskim, da sumničijo napore naroda slovenskega v osiguranje svojega obstanka. Le iz sovraštva do našega naroda spravljajo sleherni pojav v zvezo z radikalstvom. Stram vas bilo — denuncijanti.

Koburžan o Rusiji. Sedanj, četudi nepripoznani vladar Bolgarske je menda prišel do spoznanja, da je dosedaj hodil kriva pota pod vodstvom Stambulova. O razmerju naroda bolgarskega do naroda ruskega izjavil se je nedavno princ Ferdinand v pogovoru s dopisnikom lista „Novoje Vremja“ na tak način, da je postavil na laž vsa dosedanja kvasenja nemških in madjarskih listov o mránji naroda bolgarskega do Rusov. Rekel je med drugim: Brez sprave s Rusijo ne more obstati Bolgarska. Kakor vsakemu Bolgaru je tudi meni svet spomin na carja-osvoboditelja. Bolgari ljubijo Ruse. Ako si hočete ogledati ceremonijo o zamenjavi straž v palači, prepričate se kmalu, da je naša vojska verne ohranila vidne sledove ruskega vpliva. Mi nismo premenili ni pravilnika ni uniforme. Bolgarskega častnika je težko ločiti od ruskega. — Konečno je rekel Koburžan: Veseli me, da vidim pri sebi ruskega državljana in častnika, ne rečem vam: Z Bogom! ampak: Na evidenje!

Bolgarija. Dne 17. t. m. so se vršile volitve v raznih mestnih občinah. V Haaski, Varni, Slivnem, Zamboliju in Dagar-Bagarčicu so prodrli kandidati narodne stranke z veliko večino glasov. — Bivšega policijskega predsednika Lukanova pozval je preiskovalni sodnik predse, ker je Lukanov zatožen slorabe službene oblasti. Po dolgotrajnem izpraševanju je sodnik pustil Lukanova na prosto, toda postopalo se bode kazensko proti njemu.

Italijanski senat je v sprejel zakonske načrte proti anarhistom. Prihodnji teden odputuje posebna komisija veščakov v Rudečo morje, da na otokih Dahlak priredi kolonije za odgnance. Seznanji onih, ki se imajo odgnati, so že sestavljeni. Največ jih odženo iz Livorna.

Anarhista Luchesi-a, ki je na sumu, da je zabol častnikarja Bandija v Livornu, so že zaprli. Izdal ga je eden njegovih lastnih tovarišev, da dobi razpisano nagrado 2000 lir. Luchesi je razupito, krvoločno človeče. Že v letu 1889 bil je obsojen na 4 leta ječe radi poskušene umora. Komaj prišel iz zapora ranil je z bodalom nekega starčka, s kojim se je bil sprl.

Grof Leo Tolstoj, ta veleum a tudi veliki fantast ruski je nedavno smešil rusko-francosko pobratimstvo. Nemški listi so bili valed tega seveda izven sebe samega veselja. Sedaj pa se jim je že ohladilo to veselje, kajti vsi važnejši ruski listi protestujejo najodločneje proti izvajanju Tolstega. „No-

veka ste si izvolili. Ta Forčič je, sit venia verbo, osel.

— Vem, nasmešno se Gašo, da ognjevi jezik svetega Duha ne seva nad njegovo glavo.

— Ali pustiva to. Ad rem! Sedite! Poklical sem vas, ker ste pameten človek. Stanovi, domine Alapić, pritožujejo se zaradi trinoštva davkarskih biričev.

— Čisto po pravici, reverendissime, davek je strahovit, a biriči doró kožo z naroda in z mešanstva.

— Res, nobilis amico, davek je krivičen, dežela izmolžena, biriči so pijavke, ali pijavke so tudi deželaska gospoda. Kmet že nima več krvi, mar je potlej čudo, da povsod po deželi dviga obupano glavo?

Gašpar ne reče nič.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

92

Kmetaki upor.

zgodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal August Šenoa, Priloge I. P. Planinski. —

— Držite ga, kriči Gavro z okna goranjega gradu, kamor ga je privabilo upitje žene.

Na klic prihite Tahi in njega družba.

— Šimen je pobegnil! pravi Gavro.

— Puško zgrabi, Gavro, puško! zakliče Tahi, streljaj za njim!

— Žal mi je konja, odgovori mladenič.

— Streljaj do vraga! Gavro zgine z okna in takoj se vrne s puško. Šimnov konj se izpodtakne ob deblo. Gavro pomeri. Izproži.

— Ha! Ha! Ha! zakrohota se mali advokat, slaba ti je roka, golobradec! Stoj,

pridem v kratkem zopet! In kot strela od dirja advokat brez sledu.

Kmetje Sosedčani prihite na vrata, da vidijo, kaj se godi. Mahaje visoko s brozovimi metlami ženeta dva vojščaka z gradu skozi vas osla, na katerem se zvija mlada kastelanica, obrnena proti repu. Laže so ji odrezani, roke zvezane, gola je do arajce, krvava od stotero ran. Ali šibe švigajo, žena vpije, da bi se nebo usmislilo. Tako so gnali služabniki Loličevko iz soedgrajskega okraja, segnali so ji tudi moža, kateremu je Tahi vse imetje vzel. Kmetje pa so stali povešenih glav in strmé šepetali:

— Bog! Bog! In to so nam gospodarji!

XXI.

Nekako sredi meseca majnika 1569. leta je hodil neko popoldne ban in škof Jurij Drašković nejevoljen po svoji sobi semtertje, pred njim pa je stal Gašpar Alapić pozorno

voje Vremja* pravijo, da je Tolstoj s svojimi trditvami krčil resnico. Francoško-ruska zveza da je napravila ravnovesje v Evropi, da zavira nastop vojske ter da pomnožuje jamstva miru. To, kar se je dogodilo v Kronstadtu, Tulonu in Parizu, to ni bila nikakoli laž in je imelo le ta namen, da zagotovi mir. Tolstoj ni imel pravice smešiti svetovno-rgodovinski dogodek rusko-francoškega pobratenja.

Nevarnost, da nastane vojska v Vzhodni Aziji se je nekoliko zmanjšala. Japan in Kitaj sta privolila namreč, da med njima posreduje Angleika.

Nemiri na Maročanskem. Iz Tangera poročajo, da so se Kabili uprli novemu sultanu in da namerujejo udariti na glavno mesto Maroko.

Različne vesti.

Kot Cirilo-Metodijevski dar smo prejeli od g. Iv. Ipavca 13 kron koje so darovali gg.: Ipavci 60 stot., Gasperuzzi, Mih. Lavrenčič, Gr. Pouh, prostovoljec po 1 krono, A. Laufen 4 krono, P. Može, Fr. Andrejčič, Ivana Bizjak, Marija Bizjak po 40 stot., Iv. Zabrič, Šmit Marija po 80 stot., Jos. Žneiderčič, Iv. Bišek po 60 stot. G. Oskar Polley mesto venca na krsto pokojnemu Stumpfju 10 kron.

Narodne požrtvovalnosti lep izgled dalo je prebivalstvo slate Prage s veliko narodno slavnostjo v prid šolski družbi „Ustredne matice školske“. Čisti dobiček te prošle mesec vršivše se slavnosti znaša 18.064 gl.

Razpisani službi za veroučitelje. Šolski svet goriški razpisuje službi za katoliškega veroučitelja in to za veroučitelja II. razreda na dekliških in za veroučitelja III. razreda na deških šolah v Gorici. Prošnje tekom 4 tednov.

Mestni svet tržaški bodo imel nocoj, kakor smo bili že sporočili, svojo XVIII. letošnjo javno sejo, sadnjo v sedanjem zasodanju. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika XVII. seje. — 2. Predlog za raspis natečaja za službo ravnatelja mestne plinarne. — 3. Predložanje obračuna mestne zastavljavnice za leto 1893. in predlog za preloženje iste na bolj prikladno mesto in — 4. Predlog šolskega odseka za vpeljanje iger na prostem za učence srednjih šol.

Žetev. Vreme je bilo tudi v minoletem tednu ugodno za žetev, izvzemši nesnatnega dežja, nastalega tu pa tam in ob gromenju. Dela žetve so močno napredovala v Avstro-Ogerski. Odkar so jeli mlaiti na sploh, narasla tudi zadovoljstvo s žetvijo na Ogerskem; in celo pri pšenici, kjer je sipanje jako različno, računajo sedaj na srednji pridelek. Po številu cenijo na 40 milijonov meterskih stotov pšeničnega pridelka. In pri tem so kakovosti posebno lepe in velike teže na hektoliter. Veliko bolji pa je ispal pridelek rži; žetev rži je nad srednjim pridelkom in izborne kakovosti. Istotako izborni in pohvaljen je pridelek ječmena, ki je izvrstne kakovosti, težak in lepe barve, kakor pri- dajo že prispeli uzorci iz različnih krajev Ogerske. Pri tem žitu računajo na veliko iz- vozno kupdijo, tembolj, ker sta tudi Moravska in Češka mnogo pridelali. Ogerska (olj- nato seme) je izborne kakovosti in se je pospravila povsem suha; vendar se še ni po- srečilo do sedaj stopiti v zvezo s inozemskimi tovarnami, ker tukajšnje cene ne ponujajo nikakega dobička inozemstvu. Žetev ovs a je le srednja, gledé turčice pa se mnošé tožbe, ker je rast otrpnela valed vročine in pomankanja dežja na Nijem Ogerskem. Od drugih pridelujočih krajev prihajajo jednaka poročila kakor v minoletem tednu, le iz Rusije prihajajo zopet jako ugodna poročila, ker je nehala doba deževja.

Iz Trsta nam piše dotični „Sokolaš“ s ozirom na vest, priobčeno v večernem izda- nju s dne 5. julija t. l., v kateri se graja dotičnik radi italijanskega govorjenja:

Dragi „opazovalec“, ti bi bil moral ven- dar bolje paziti! Jaz nisem namreč nikogar pozdravljaj v italijanskem jeziku s „Buon giorno Signorina“, ampak izrekel sem par italijanskih besedi le v šali.

To je pa bilo že celó nespametno, kar mi je rekel dotični gospod, da namreč de- monstriram. To ni bila nikakoli demonstracija, ne in ne!

Zakaj pa je ravno isti gospod ravno isti večer nemškutaril s jednim gospodom, ki je bil poleg mene? Tega, dragi „opazovalec“,

nisi opazil. Drugi pot moraš bolj natanjko paziti, da bodoš mogel poročati vestno v časopise, ne pa laži.

Še jedno, dragi „opazovalec“! Jaz se nisem izgubil od mize, kakor poročáš, ampak odšel sem še le potem, ko sem moral k telo- vadbi. Le oni gospod je šel pred, a se je vrnil brez nekoliko časa.

Tako, dragi „opazovalec“, sedaj vidiš, da nisi vsega prav opazil, o čemer si poročal v „Edinosti“.

Prometne urad. Z dne 21. t. m. pre- seli se defelna fisačna blagajna v novo sgradbo na trgu delle Poste. Namesti se v I. nad- stropju na desno, uhod na trgu della Chiesa evangelica.

Statistika tržaška. Od 8. do 14. t. m. rodilo se je v tržaški občini 97 otrok (52 moških in 45 ženskih); poleg teh so bili 4 mrtvorodeni. Umrla je 100 oseb (51 moških in 49 ženskih). V razmerju na število pre- bivalstva pride 32:55 mrtličev na vsakih 1000 duš. Zdravniški izkaz navaja med varski smrti tudi 4 slučaje škrlatice, 11 slučajev difterite, 13 jetike, 11 slučajev unetja sčpnih organov, 2 slučaja kapi, 1 slučaj nenadne smrti in 4 samomore.

Pomoraka kopelj v Cerkvenici napreduje jako lepo. Prišlo je že toliko tujcev, da v hóteli ni več prostora zanja. Pokrovitelj Cerkvenice, nadvojvoda Josip, stavlja je satoraj podvzetnikom svoj grad brezplačno na raz- polaganje, da se morejo tudi tam nastaniti tujci. Dne 15. t. m. odpri so v prisotnosti nadvojvode novo, krasno restavracijo. Poleg vojaške godbe svira gostom v zabavo tudi ciganska godba.

Kolera se širi v Galiciji in v Bukovini. Ministrstvo notranjih poslov je valed tega v novó ukazalo političkim oblastim, da strogo čuvajo nad točno izpolnitvijo naredeb proti koleri.

Umrjen kurat? Umrovljeni 68letni ku- rat c. in kr. mornarice, Ivan Fajdiga, rodom iz Postojne, stanoval je poslednji čas v Ljubljani. Dne 6. t. m. izginil je bil iz svojega stanovanja, toda domačini niso bili v skrbeh, ker so si mislili, da je stari gospod kam odpotoval. Te dni pa so našli truplo kuratove pri Mostah poleg Ljubljane blizo nekega mlina v Ljubljani. Sodnijska pre- iskava je konstatovala, da je imel utopljenec rane rane na glavi, valed česar se je skle- palo, da je nekdo kurata ubil, ga oropal, (pokojni je nosil vedno večjo svoto denarja pri sebi) ter vrgel truplo v vodo. — Z druge strani zopet trdijo, da so utopljenčeve rane na glavi le lahke, ter da jih je bil lahko provrsoril padec. Sodnija pojasni menda to tajnostno stvar.

Ponesrečila. Predčerašnjem je nakladal 57letni težak Andrej Bajc v pristanišču tra- move na voz. Tramovi so se prevrnili in padli na težaka, slomivši mu obe nogi. Po- nesrečenega težaka so odnesli v bolnišnico. — 29letni kmet Ivan Cok, stanujoč v Lo- njeri hāt. 72, splezal je bil predčerašnjem na neko drevo na svojem posestvu. Po ne- sreči se mu je izpodrsnilo in padel je na tla. Siromaku se je utrgalo drobovje, a pretresli so se mu tudi možgani. Odpeljali so ga v jako težkem stanju v bolnišnico.

Ogenj. Predčerašnjem je navatal ogenj v skladišču olja in mila trdko Karmel Fumi v ulici Farneto hāt. 11. Gasilec se je v kratkem posrečilo pogasiti ogenj. Škoda je nesnatna; blago je bilo zavarovano.

Poregljiv „samomorilec“. Minolo soboto po polnódi je zagledal nek stražar pod Še- fanijinem mostom na Dunaju v kanalu ne- kega človeka, dridečega se za obrežje. Mislé, da je neznan človek „samomorilec“, izvelkel ga je stražar iz vode, ter ga odpeljal na bližnji komisariat. Nesnanec je tam izjavil, da nikakor ne miali na samomor, ampak da je zlezal v vodo le iz radovednosti, ker se je hotel prepričati, koliko časa preteče, do- klur pride kak stražar — da ga „reši“. Ta radovednež je nek 22leten črkostavec, Poli- cija mu gotovo da posebno „nagrado“ za to junaštvo. Ubožec si je menda „mačka“ hladil?

Otok samomorilec. Iz Prage pišejo, da se je dne 15. t. m. obesil v svojem stano- vanju 10letni Fran Bohuslav, sin nekega iz- voščeka. Oče je dečka namreč pretepél, ker mu je prinesel slabo šolsko spridevalo in žaljeni otrok se je takoj izjavil svojim tova- rišom, da se usmrti. Dete je res izvršilo svojo nakano.

Policijska. Predčerašnjem pri se je 61- letni dninar Jarij Kurec s nekim nepoznanim težakom v veži hiše št. 8 v ulici del Rivo. Težak je vrgel Kureta ob tla in v padcu se je poslednji močno udaril s glavo ob stop- nici. Vidovši težak krvavečega Kureta, je je naglo pobral. Ranjenega so odvedli prihitvši ljudje na zdravniško postajo, ranilca išče poli- cija. — Nek nepoznan pobalin je vrgel pred- večeranjem prodajalki sadja Josipini Salčić, stanujoči v ulici della Tesa hāt. 425, kamen v hrbet in je izdatno ranil. Na zdravniški postaji so šeni isprali in obvezali rano. Žena je zahtevala spridevalo o telesnem poškodo- vanju, ker hoče dotičnega pobalina prijaviti sodišču. — Predčerašnjem na ves zgodaj je ukradel nepoznan tat kmetu Josipu Karišu iz Vipave 15 kg. surovega masla, vrednega 12 gl. raz vosiček, kojega je ostavil kmetič brez nadzorstva na trgu pred veliko vojašnico.

Koledar. Danes (19.): Vincenc Pavlanski, sp.; Avrelja. — Jutri (20.): Marjeta, d. m.; Elija, prorok. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 34 min., satoni ob 7. uri 37 min. — Toplota véteraj: ob 7. uri zjutraj 26:5 stop., ob 2. pop. 30 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 18. Véteraj je umrl tukaj sloveči anatom in član cesarske akademije, profesor dvorni svetovalec Josip Hyrtl. Pogreb bude jutri. Pokojniku se iskadejo vse akademiške časti. (Josip Hyrtl se je poročil dne 7. de- cembra 1811. v Železnem na Ogerskem. L. 1833. je bil imenovan profesorjem anatomije na Dunajskem vseučilišču, leta 1837. preselil se je v istem svojstvu na vseučilišče v Prago, 1845. l. pa je bil zopet pozvan na Dunaj. Pokojni Hyrtl je bil najslavnejši sedanjih anatomov. Ur.)

Lvov 18. Tukaj aborajoči ehod poljakih podagovov vaprojel je s védno glasov pred- loge poročevalcov, kateri priporočajo, da bodi dovoljeno ženskam obiskovati vseučilišča, ter da se osnuje višja pripravljavnica (liceo).

Zagreb 18. Sabor je odobril po izvaja- nju poročevalca konečno računa. V današnji seji se razpravlja o ureditvi uradniških plač.

Beograd 18. Službene „Srpske Novine“ trdijo, da je popolaoma neosnovana vest, koja so objavile „Malo Novine“, da pride kraljica Natalija prihodnji mesec v Srbijo. Garašanin, sedanjí srbski odposlanik v Parizu, je baje obiskal kraljico Natalijo v Biarion in jo po- vabil v imenu kralja Aleksandra, da se po- vrne v Srbijo, toda kraljica da je kategorično odbila povabilo. — Milan odpotuje v petek s jutraj v Karlove yari.

Beograd 18. Šest hajdukov, ki so bili zaradi svojih hudodelstev obsojeni na smrt ter so čakali izvršitve obsodbe v tukajšnji kaznilnici, pobegnili so iz zapora, umorivši čuvaja. Dosedaj oblast nima še sledó o hu- dodelcih.

Sredce 18. Službene brzojavke poročajo iz Bregove, da so tamošnji kmetje navalili na hiše raznih posestnikov, koje so oropali. Ljudstvo da je tudi rasdejaló letovišče, v katerem je bil nedavno stanoval princ Ko- burg. Splošno se miali, da je bil ta naval nekaj izraz maščevanja proti Stambolovemu.

Peterburg 18. Na neki Kama sta trčila med Kazanom in Permom parnika „Nišnij Gorodek“ in „Dobrovolek“ jeden ob drugi. Poslednji se je potopil; utonilo je 28 oseb.

Peterburg 18. Pričakuje se carjev ukaz, kateri proglasi pristanišče v Batumu vojnim pristaniščem. Trgovineko pristanišče se pre- mestí v Poti, nedaleč od Batuma. — Tekom prihodnjega leta sgradijo se v ladijostavbe- nicah v Sevastopolu, Nikolajevu in Batumu štiri nove oklopnice in sedem križark.

Lyon 18. Italijanski podaniki zahtevajo dva milijona odškodnine za škodo, provzro- čeno jim o poslednjih nemirih.

Birmingham (v Alabami, Združeno države severno-ameriške) 17. Danes so se sprijeli zamorci s štrajkovo, ker nadomestujejo razni zamorci štrajkujoče delavce. Štrajkoveci so streljali na zamorce ter ranili tri; prihitvši policijati so streljali na izgreznike. V tem je padlo 6 oseb ubitih in 20 ranjenih.

Dunajska borza 18. julija 1894.	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98:45	98:55
„ „ „ v srebru	98:35	98:40
Avstrijska renta v zlatu	122:45	122:20
„ „ „ v kronah	97:97	97:90
Kreditno akcije	354:20	354:50
London 10 Lat.	124:60	124:60
Napoleoni	9:90 1/2	9:90 1/2
100 mark	61:12 1/2	61:12 1/2
100 italj. lir	44:—	44:15

Trgovinski brzojavi. Budimpešta. Pšenica za jesen 6:78—6:78, za spomlad 7:12—7:14. Koruza za julij-avgust 5:08 do 5:09 Oves za jesen 6:02—6:03. Ri nova 4:35—5:15. Pšenica nova od 77 kil. f. 6:70—6:75, od 78 kil. f. 6:80—6:85, od 79 kil. f. 6:90—6:95, od 80 kil. f. 6:95—7:—, od 81 kil. for. ——. Ječmen 6:80—7:15; prosa ——. Popraščevanje po pšenici in posušenosti slabe. Prodalo se je 8.000 met. stot. po stalnih cenah. — Vreme: vročina. Praga. Nerafinirani sladkor za julij f. 15,50 nova roba za september f. 14:52, mirno, brez posla. Havra. Kava Santos good average za juli 97:25, za november 88:75. Hamburg. Santos good average za juli 79—, september 78—, december 69:50, mlačno.

Poslano.

„Edinost“ od 30. junija t. l. št. 78 (več. izd.) je priobčila dopis „Z Goriškega“, ki govori ob oddaji neke nadučiteljske službe. Z ozirom na to, da marsikdo sumniči, da bi bil jaz pisal gorenji dopis; s ozirom na to, da celó dopisnik „Z go- riške okoliče“ — ki je št. 24 let ud c. kr. okr. šol. sveta — v „Edinosti“ od 12. julija t. l. št. 83 (nj. izd.) potrjuje to sumničenje; prosim slavno uredništvo „Edinosti“, da izvoli potrditi, da jaz nisem pisal zgoraj omenjenega do- pisa ter tako ustaviti nadaljno sumničenje. *) Opatje selo, 16. julija 1894.

Peter Medvešek,

*) Mi potrjujemo drage volje in se svojo častno besedo, da gosp. Peter Medvešek ni pisal omenjenega dopisa. Ured.

K. Zobec in C. izdelovatelj umetelnih oblinstov, da ga blagovoli ob vsaki priliki počastiti s naročili tempeč, ker se naslanja na rek „Svoji k svojim“. Naročila vnapreduje se na cesti Rossetti hāt. 121 (Camp. Morpurgo) v Trstu. — Cenika v slovenskem jeziku pošilja franco in gratis

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12. (po domače pri „Irvachovcu“) prodaja črna in bela vina prve vrste iz prvih in dornberških vinogradov, in sicer: domače črno po 38, belo po 38, modra frankinja po 40, črno kraljico po 40 in ristik po 48 n. liter. Izvrstna kuhinja. — Držé se gesla: „Rojak k rojaku“, priporočá se podpisani za obil obisk. Anton Vedepevec, gostilničar.

Gostilna „CANTINA ISTRIANA“ Via Tivernaia, blizo postaje južno železnice.

Prodaja najboljša istrska vina po 30 kr. in kraški „Auberski“ toran po 44 kr. liter; pivo iz tovarne „Steinfeld“ po 30 kr. liter. Kuhinja prve vrste. — Kosila po 20 kr. — Slavnemu obdinstvu v mestu in na deželi priporočá se uljudno podpisani za mo- globrojni obisk. Josip Može.

Na Proseku

ima na prodaj več hektolitrov vina: „brzamina“, „terana“ in trdega belega „prosekarja“ Eliza Tance.

Gostilna „Štoka“ starosnana pod im- polem kavarne „Fabris“, priporočá se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se izborna vin- istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan fršno oprsno mleko po 14 kr. liter ne- dosredno iz St. Petra, svoja (fršana) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrst- nim lesanim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, platenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Cernaia, glavni shajališči tržaških Slo- vencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk so priporočá Anton Šorli, Cl. kavarar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanaestih murvah“, pri- poročá se slavnemu slovenskemu obdinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo do- mača izvrstna vina. 104—93

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporočá slavnemu obdinstvu svojo bogato pre- skrbjeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 8) pristopno zadrúžnikom in nezadrúžnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporočá tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotova) 10 minut oddaljeno od mesta, s obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gor- kimi in mrzlimi jedili. Priporočá tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova) kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj- nižjih tržih cenah Priporočá se slavnemu ob- dinstvu in udom.

Novi člani se še vedno sprejemajo ob uradni urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5